

Institutt for samfunnsøkonomi

Eksamensoppgave i SØK1000 – Innføring i samfunnsøkonomi

Faglig kontakt under eksamen: Anne Borge Johannesen

Tlf.: 412 15 281

Eksamensdato: 7. juni 2019

Eksamenstid (fra-til): 5 timer (09.00-14.00)

Hjelpemiddelkode/Tillatte hjelpemidler: D/ Ingen trykte eller håndskrevne hjelpemidler tillatt.

Kalkulator: Casio fx-82ES PLUS, Casio fx-82EX Citizen SR-270x, SR-270X College eller HP 30S.

Målform/språk: Bokmål

Antall sider bokmål (uten forside): 1

Antall sider vedlegg: 0

Informasjon om trykking av eksamensoppgave

Originalen er:

1-sidig **2-sidig**

sort/hvit **farger**

skal ha flervalgskjema

Kontrollert av:

Dato

Sign

Oppgave 1 (Vekt 50 %)

- a) Definer begrepene handelsbalanse, arbeidsledighet og finanspolitikk.

Et land opplever fall i eksporten og økende arbeidsledighet.

- b) Velg en makroøkonomisk modell og diskuter hvordan den reduserte eksporten vil påvirke handelsbalansen og arbeidsledigheten i landet.
- c) Ved hjelp av samme modell som i b), diskuter hvordan finanspolitikken kan utformes for å redusere arbeidsledigheten.
- d) Diskuter også hvordan denne politikken påvirker handelsbalansen.

Oppgave 2 (Vekt 50%)

Tenk deg at du bor i en storby med et stort antall kaffebarer i bykjernen. Alle kaffebarene eies og drives av en og samme kaffebarkjede.

- a) Forklar og illustrer grafisk hvordan pris og omsatt mengde kaffe bestemmes i dette markedet.
- b) Forklar og illustrer grafisk hva vi forstår med konsumentoverskudd (KO), produsentoverskudd (PO) og samfunnsøkonomisk overskudd (SO).
- c) Konkurransemyndighetene anbefaler myndighetene å dempe markedsmakten til kaffebarkjeden. Forklar hvilke begrunnelser konkurransemyndighetene kan ha for anbefalingen og illustrer dette grafisk.

Anta nå at det er et stort antall kaffebarkjeder i storbyen og forestill deg en 16. etasjes høy kontorbygning i denne storbyen. Bygningen har to kaffebarer, og disse drives av samme eier. Den ene kaffebaren er på gateplan, mens den andre er i åttende etasje. De to kaffebarene har kunder som jobber i bygningen og kunder som passerer bygningen på gateplan.

- d) Diskuter om kaffebareieren kan tenkes å ha markedsmakt overfor én av de to kundegruppene, men møte (sterk) konkurranse om den andre.
- e) Anta nå at grensekostnaden ved å tilby kaffe er konstant og den samme i begge etasjene. Forklar hvordan pris og omsatt mengde kaffe bestemmes i de to etasjene. I hvilken etasje er prisen høyest og hvorfor? (Hint: Du kan anta frikonkurranse på gateplan og monopol i åttende etasje.)
- f) Hvilke forutsetninger leder til at prisen vår eier kan ta for en kaffe på gateplan er den samme som i andre kafeer på gateplan i byen? Forklar. Nevn og begrunn noen tiltak kaffebareieren kan gjøre for å kunne sette prisen i kaffebaren på gateplan høyere enn hos konkurrentene.